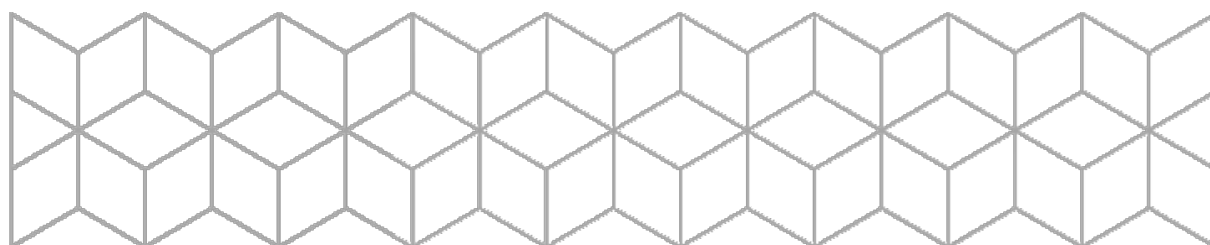

DEL-EKSAMEN 1

Fil: IRM25016_Konst1_28.5.2019.docx

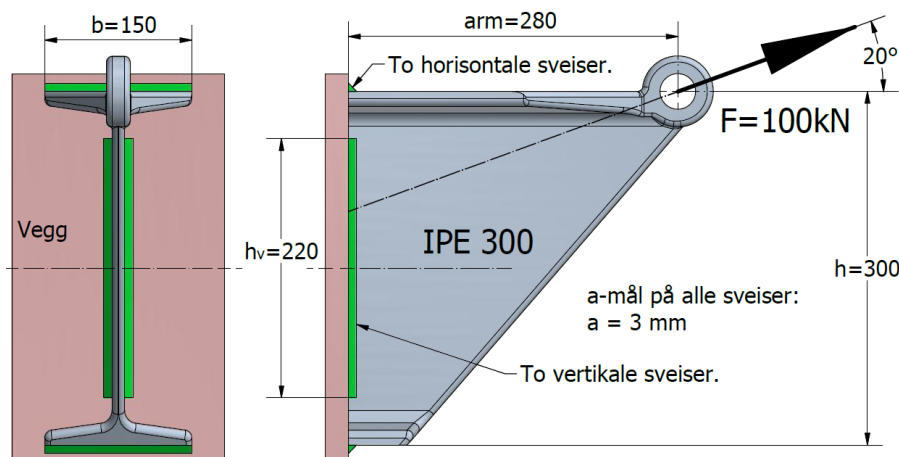
Del-eksamen 2 og 3 kommer i tillegg for endelig karakter i emnet.

Emnekode: IRM25016	Emnenavn: Konstruksjon med simulering
Dato: 28.05.2019 Sensurfrist: 18.06.2019	Eksamenstid: 9:00 – 12:00
Total antall sider: 4 Antall vedleggsider: 0	Faglærer: Egil Berg Mob.: 957 56 124 Rom: S-214 Oppgaven er kontrollert: Ja
Hjelpemidler: Kalkulator og tekniske tabeller. Tekniske tabeller kan være: Jarle Johannessen: Tekniske tabeller, eller tilsvarende Det er tillatt med egne notater i tekniske tabeller, men ikke løse ark eller lapper.	
Om eksamensoppgaven:	
Kandidaten må selv kontrollere at oppgavesettet er fullstendig	

Oppgave 1

En konsoll av IPE 300 er sveist til en vegg slik som vist i figuren til høyre. Konsollen belastes med en kraft F . Konsollen er festet til veggen med to horisontale sveiselarver på flensene og to vertikale sveiselarver på steget.

Vi ser bort fra endekrater. Målene forøvrig fremgår av figuren.

- Vis at annet arealmoment (treghetsmomentet) for sveisetverrsnittet om x-aksen blir $I_x = 25\,981\,700 \text{ mm}^4$.
- Vi skal i første omgang se bort fra skjærspenningen τ_b (pga. bøyning). Vis at kraften fører til bøyemomentet $M_b = 4\,519 \text{ Nm}$. Den totale spenningen σ_{tot} vil være en sum av bøyespenningen σ_b og strekkspenningen σ_s . Regn ut den største ekvivalente spenningen $\sigma_e = \sigma_{\text{fr}}$ i sveisen? Hvor forekommer denne i sveisetverrsnittet?
- Nå skal vi også ta hensyn til skjærspenningen τ_b , men vi forutsetter at denne kun virker i de vertikale sveisene og at den er jevnt fordelt over lengden h_v . Regn ut skjærspenningen τ_b . Regn ut den største ekvivalente spenningen σ_e i de vertikale sveisene nå?
- Hva er den største spenningen i sveisene totalt sett og hvor forekommer den?

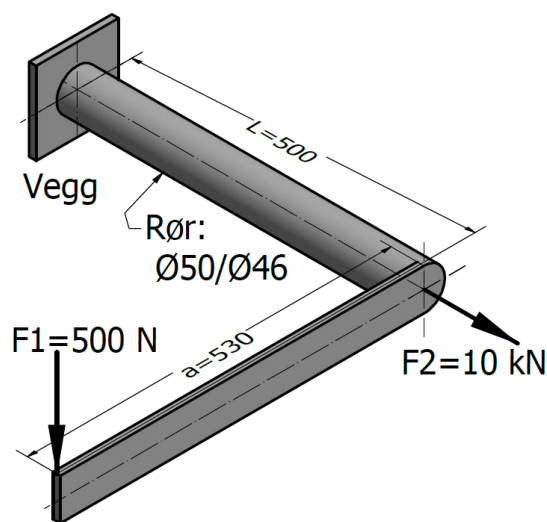
Oppgave 2

Vi skal regne på et rør som er fast innspent i en vegg, og er også festet i ett flattstål. Røret har diameter $\text{Ø}50/\text{Ø}46$ og lengde $L = 500 \text{ mm}$.

Kraften $F_1 = 500 \text{ N}$ virker vertikalt på flattstålet som vist. Kraften $F_2 = 10 \text{ kN}$ angriper sentrisk og fører til et strekk i røret.

Vi ser bort fra skjærkreftene på grunn av bøyning.

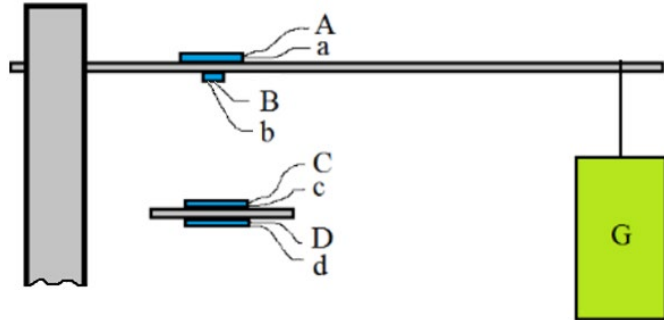
Materiale: St 50-2. Flytegrense: $R_e = 295 \text{ MPa}$

- Forklar hvilket punkt på røret som har størst belastning. I dette punktet skal du regne ut den totale normalspenningen $\sigma_{\text{tot}} = \sigma_b + \sigma_s$, og vridespenningen (torsjonsspenningen) τ_v . Tegn et todimensjonalt element som viser spenningene i dette punktet og plasser de utregnede spenningene på elementet. Vi plasserer x-retningen langs rørets akse. Angi hva som er x-face og hva som er y-face. Angi også hvordan rørets senterakse ligger i forhold til elementet?
- Tegn Mohrs spennings sirkel og angi relevante verdier slik som D (diameter), σ_1 og σ_2 (hovedspenningene med fortegn, dvs. trykk/strekk), og τ_{max} . Disse skal også beregnes.

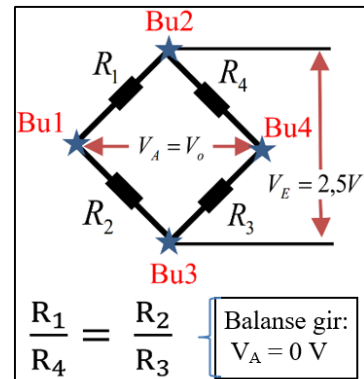
- c) Beregn sikkerhet mot flyting n_f ut fra skjærspenningshypotesen (Tresca-hypotesen).
- d) Tegn elementet på nytt rotert slik at maksimal skjærspenning oppstår. Hvor mange grader må vi rotere elementet i forhold til utgangspunktet? Angi alle spenningene som virker på elementet med tallverdier.

e) Vi har fire **strekkklapper** A, B, C og D med åtte ledninger som angitt på figuren til høyre. Strekkklappen **A** er limet på oversiden på **langs** flattstålet. Strekkklapp **B** er limt på undersiden på **tvers** av flattstålet. Disse kan brukes til å måle bøyespenningen i flattstålet. E-modulen for flattstålet er $E = 206\ 000\ \text{MPa}$ og Tverrkontraksjonstallet (Poissons tall) er $\nu = 0,3$. Bøyespenningen er regnet ut teoretisk og funnet til å være $\sigma_b = 85\ \text{MPa}$.

Forklar hvordan du vil koble ledningene i helbro til instrumentet ved å fylle ut en tabell tilsvarende den som vist til høyre.

Gjør et anslag på hva vi kan forvente å måle i antall mikrostrain når vi belaster flattstålet med $\sigma_b = 85\ \text{MPa}$. Vi forutsetter at instrumentet er forhåndsinnstilt med brofaktor på $k_b=1$.

	R1	R2	R3	R4
Bu1				
Bu2				
Bu3				
Bu4				

Oppgave 3

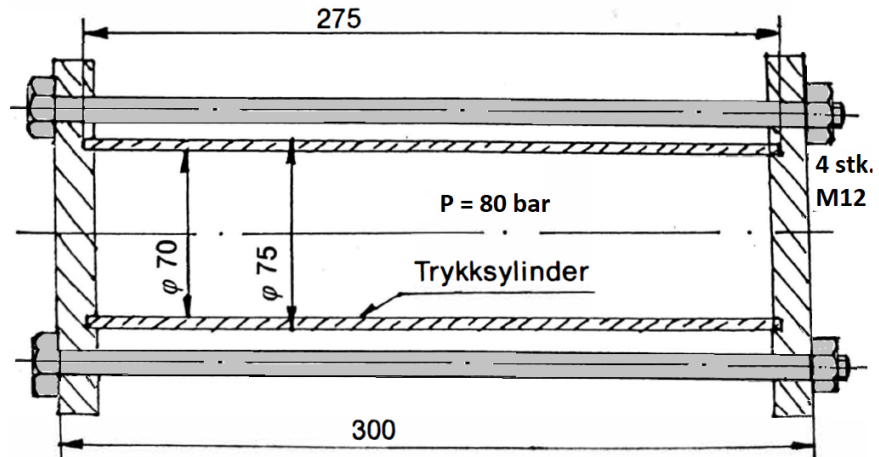
En trykksylinder av stål er lukket med to endelokk og har innvendige overtrykket på $p = 80 \text{ bar}$. Disse holdes på plass av fire stagbolter med diameter 12 mm. Se figuren. Boltene har i endene gjenger med dimensjon **M12**.

Vi regner med samme elastisitetsmodul i skruer og sylinder:

$$E = 206\,000 \text{ N/mm}^2.$$

$$\nu = 0,3 \text{ (Poissons tall)}$$

$$A_s = 84,3 \text{ mm}^2$$

- a) Finn forspenningskraften $F_0' = ?$ når vi benytter et tilsetningsmoment M_t som gir en strekkspenning i skruen på $\sigma = 150 \text{ N/mm}^2$.
Beregn forholdet mellom stivheten på avtagende og tiltagende deler c_A/c_T .
- b) I det videre benyttes $c_A/c_T = 1,37$
Vi benytter forspenningskraften pr. skue $F_0 = F_0' - F_R = 10,6 \text{ kN}$ (redusert pga. tangentialspenninger i sylinder pga. trykket $p=8\text{MPa}$).
Finn nyttekraften pr. skruer $F = ?$ (som gir ekstrabelastning på skruene) pga. trykket p .
Regn ut $F_t = ?$ (tiltagende kraft) og $F_s = ?$ (skrukraften), og $F_k = ?$ (klemkraft mellom sylinder og lokk).
Tegn et skruediagram og sett på relevante verdier.
- c) Regn ut $F_0 = F_0' - F_R = ?$

Hint:

F_0' har du regnet ut i a).

F_R regnes ut på grunn av at sylinderen får en redusert lengde δ_R pga. trykket p .

Reduksjon i kraft F_R i forhold til forspenningskraften F_0' er lik forholdet mellom δ_R og δ_{tot} .

Total deformasjon $\delta_{\text{tot}} = \delta_{T0} + \delta_{A0}$.

Redusert lengde δ_R finnes pga. Hooks lov og tverrkontraksjonen pga. tangentialspenningen.

Tangentialspenningen kan tilnærmet beregnes slik: $\sigma_t = \frac{d}{2t} * p$ (lille d er bedre enn store D).